

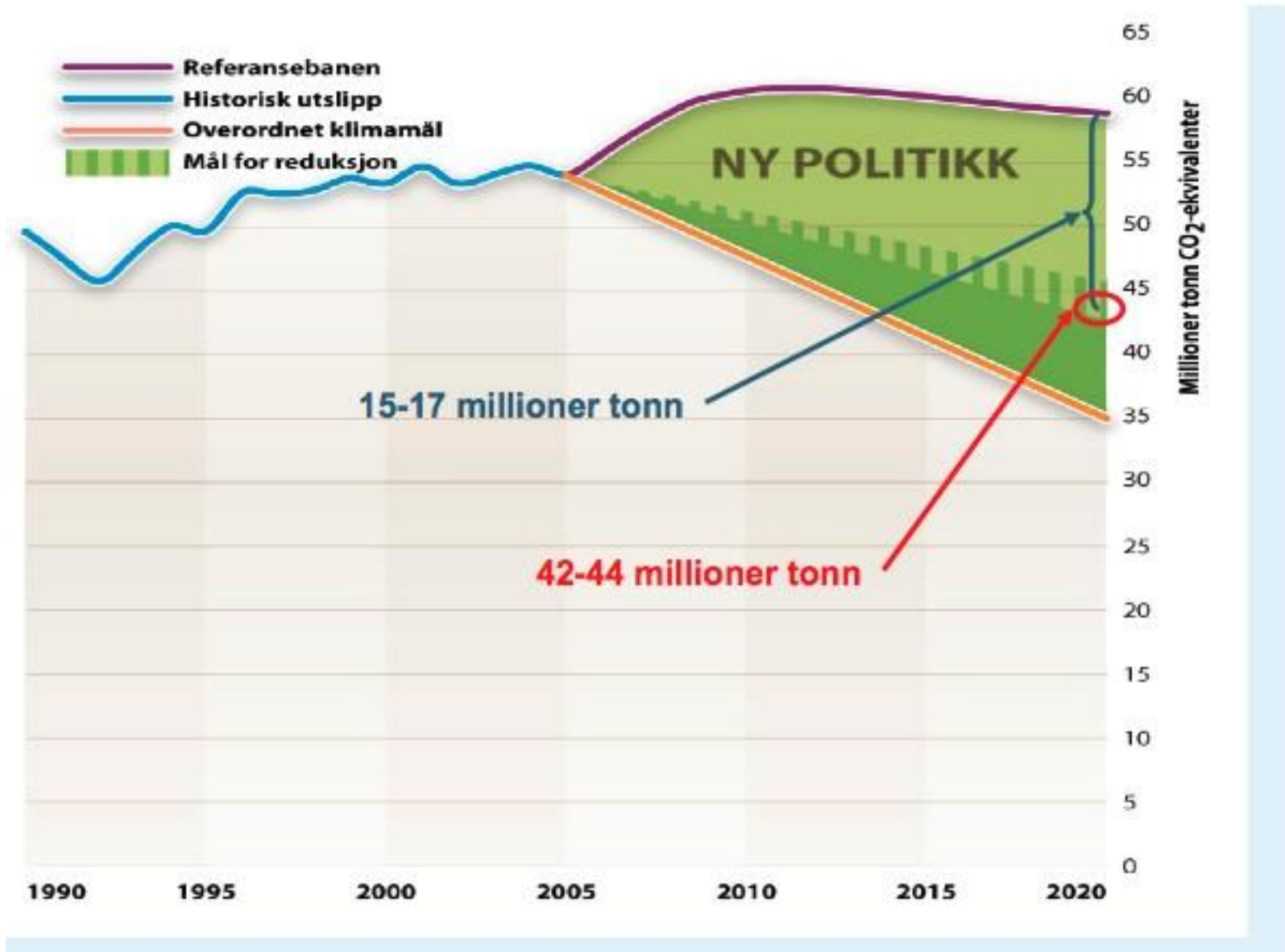
**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

Naturvernforbundet klimaarbeid

Anders Haug Larsen
Audun Randen Johnson

Arbeidsprogrammet 2009-2011

- Aktivt følge opp og skolere minst 15 lokal- og fylkeslag i deres arbeid med oljefrie kommuner og energieffektivisering, blant annet gjennom kommunale klima- og energiplaner
- Utvikle oljefri.no til en nasjonal kampanje
- Arbeide for at det lages en nasjonal plan for redusert energiforbruk med konkrete og ambisiøse mål
- Etablere ordning med klimaambassadører tilknyttet lokallag som skoleres til å holde foredrag

Sektorer	Dagens utslipp*	Teknisk reduksjons-potensial* (SFT)	Reduksjons-mål* (jamfør referansebane)
Petroleum og energi	16	7,8	3-5
Transport	15,4	4,7	2,5-4
Industri	15,6	5,8	2-4
Primærnæringer og avfall	6,9	1,55	1-1,5

- 1 Mt mer enn det vi har her
- Ca 20% av utslippene knyttet til kommunen
- Oljefyring, fjernvarme, P&B-loven, biogass, Transnova, veipricing, Framtidens Byer

Oljefri.no

search

oljefri.no

privat bedrift/borettslag logg inn

Fyll inn skjemaet og motta uforpliktende tilbud på klimavennlig oppvarming. bli oljefri på 1-2-3!

* Postnummer:

* Informasjon om boligen:
Leilighet: Enebolig:
Rekkehus: Annen:

* Oppvarmingsløsning i dag:
Oljekamin Oljefyr
Elektrisk Annen:

* Alle felter med * må fylles ut
TØM NESTE >

HOVEDSIDE

- Grunner til å bli oljefri
- Klimaendringer
- BLI OLJEFRI
- Pellets-kamin
- Pellets-kjel
- Pellets-brenner
- Vedovn
- Luft-luft-varmepumper
- Luft-vann-varmepumper
- Væske-vann-varmepumper
- Solfangere
- Oljetank
- HAR BLITT OLJEFRI
- Enebolig: luft-vann-varmepumpe
- Enebolig: pellets-kjel
- Verksted: biovarmeanlegg

Nå kan du bli oljefri

Vi har samlet mange lokale leverandører i Bergen for å gjøre det enklere og tryggere å erstatte oljefyren med klimavennlig oppvarming.

Fyll ut skjemaet til venstre og se hvilke leverandører som kan erstatte det oljefyrtede ildstedet eller anlegget ditt med klimavennlig oppvarming. Du kommer i kontakt med flere aktuelle leverandører, slik at du kan velge det beste for deg. Samtidig kan du få tilbud på fjerning av oljetanken din og gjennomføre enerisjekk av boligen din.

Utslippene fra en oljekamin tilsvarer klimagassutslippene fra ett års bilbruk. Blir du oljefri reduserer du klimagassutslippene, energiforbruket og på sikt også energikostnadene dine. Gjennomfører et klimatiltak som virkelig monner!

I dag er leverandørsøket tilgjengelig for bestillinger i bergensområdet. Vi jobber med finansiering for å kunne utvide tjenesten til flere kommuner fra neste år.

Nyhet:
19.06.09: Fylkesutvalget i Hordaland har innvilget støtte til oljefri.no. Nå vil Naturvernforbundet utvide oljefri.no til hele Hordaland, og har invitert alle kommunene i fylket med på prosjektsamarbeid.

Miljøverndepartementet støtter også prosjektet sånn at oljefri.no på sikt kan introduseres utenfor Hordaland og vestlandet.

Energieffektivisering

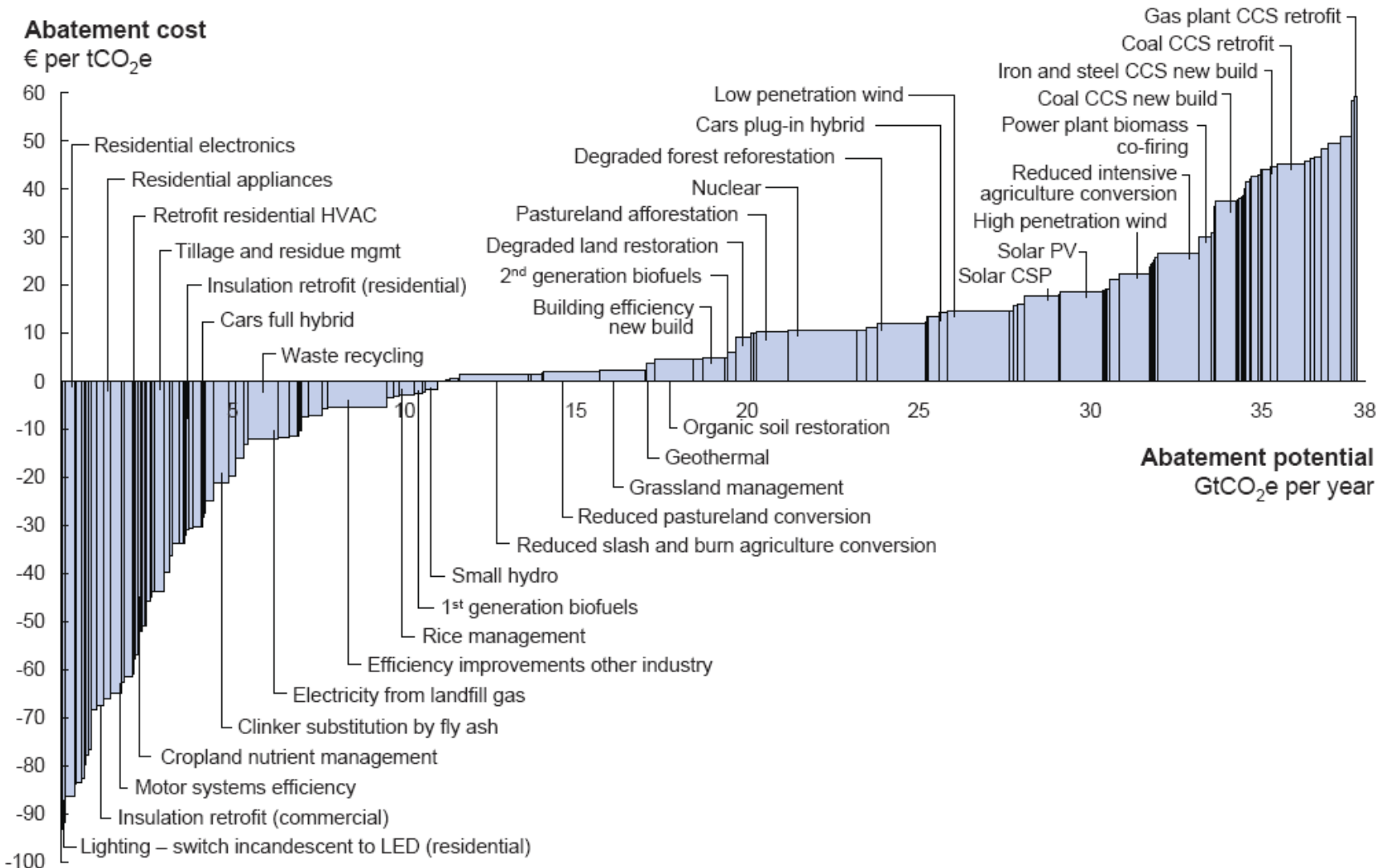
- FNs klimapanel og Det internasjonale energibyrået slår fast at energieffektivisering er det tiltaket som vil gi de største og raskeste klimagassreduksjonene

Global GHG abatement cost curve beyond business-as-usual – 2030

Note: The curve presents an estimate of the maximum potential of all technical GHG abatement measures below €60 per tCO₂e if each lever was pursued aggressively. It is not a forecast of what role different abatement measures and technologies will play.
Source: Global GHG Abatement Cost Curve v2.0

Hvordan gjør Norge det?

- En ny rapport fra Det Internasjonale Energibyrået (IEA) viser at Norge ligger langt bak mange andre europeiske land
- http://www.iea.org/index_info.asp?id=663

Hva skal Norge gjøre?

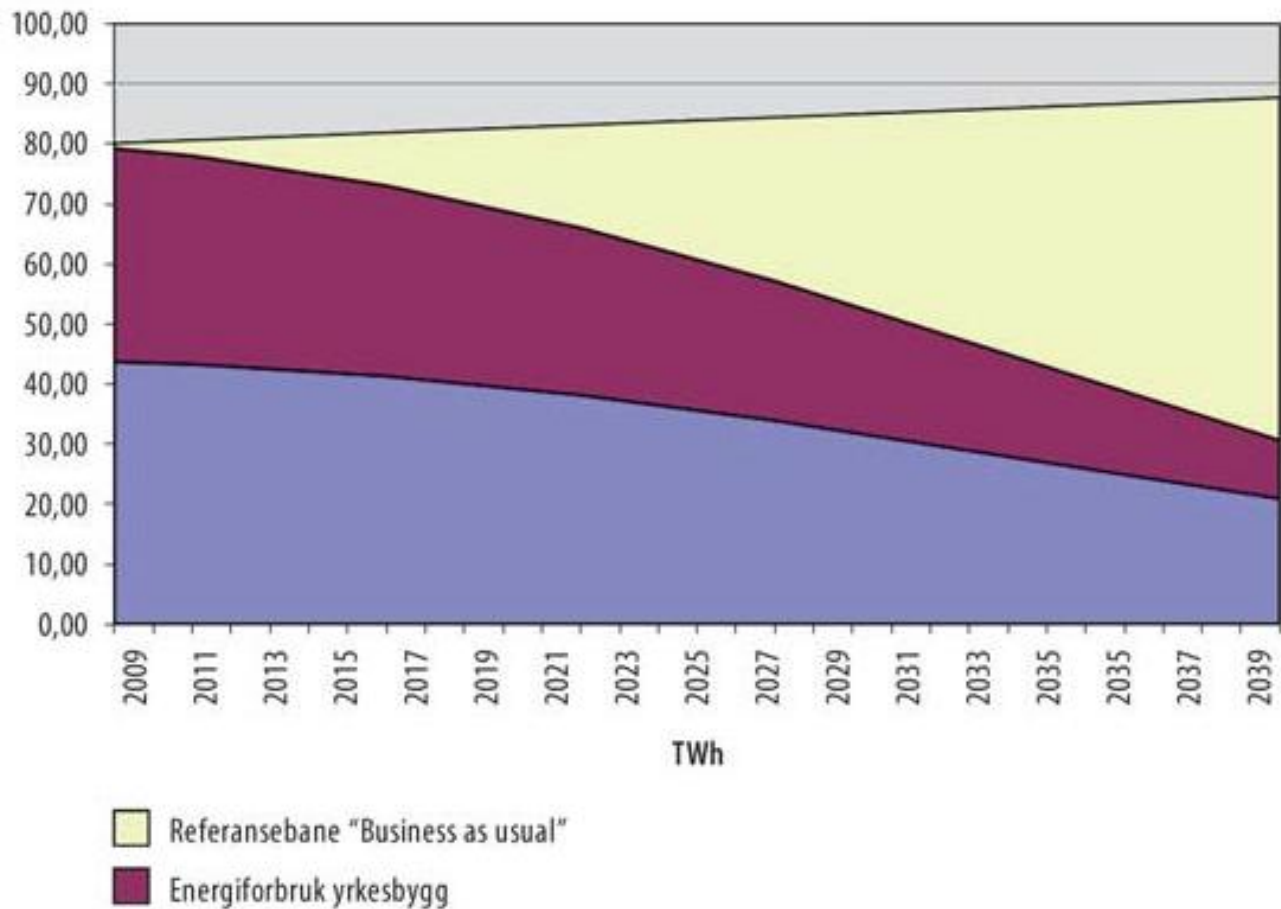
“Regjeringen vil lage en handlingsplan for energieffektivisering i bygg, med mål om å redusere samlet energibruk vesentlig i byggsektoren innen 2020.”

Soria Moria 2

Hva er vesentlig?

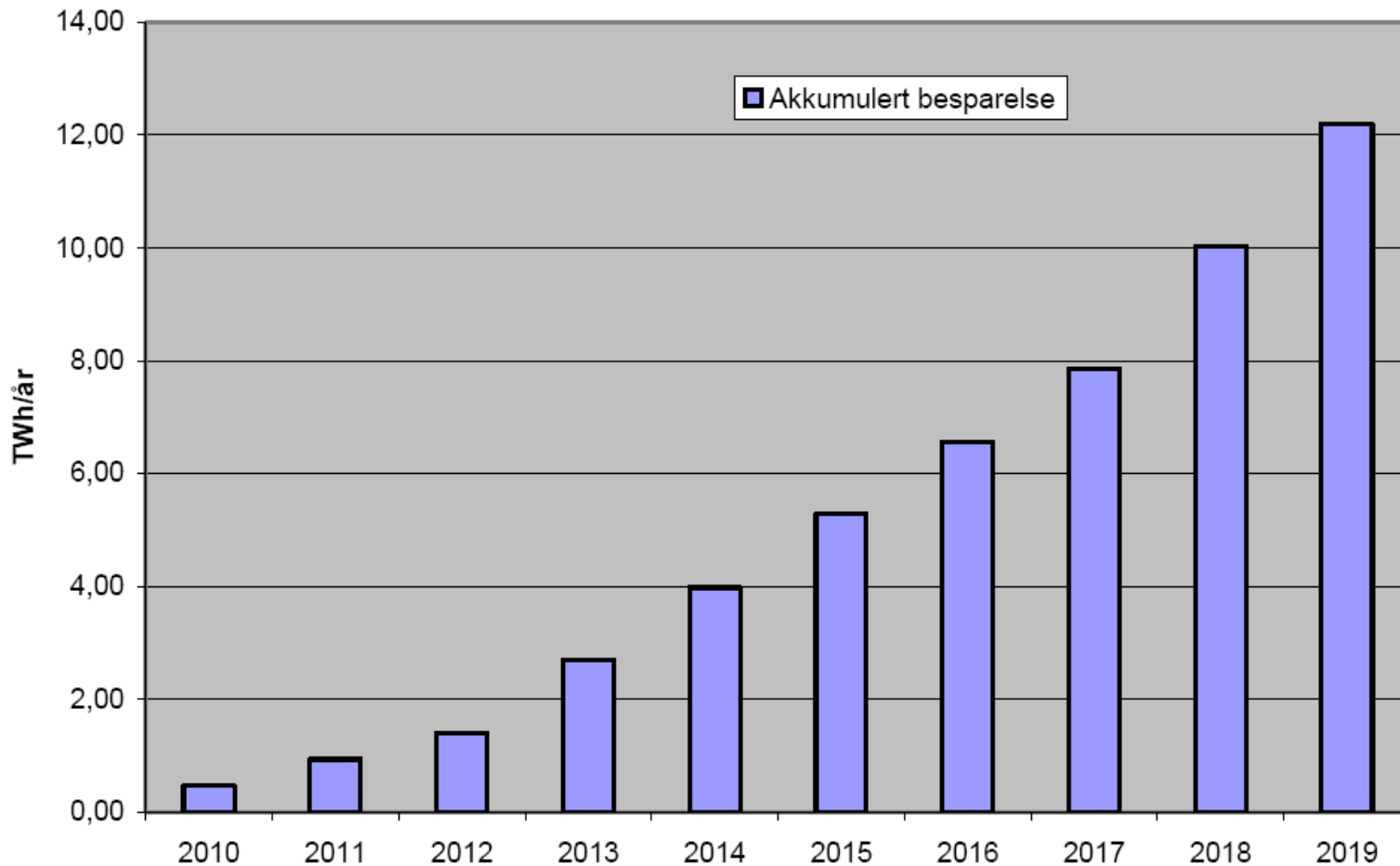
- I dag er energiforbruket i bygg 80 TWh
- Naturvernforbundet mener at energiforbruket i bygg må reduseres med:
 - 12 TWh innen 2020
 - 40 TWh innen 2040

Energibruken i bygg frem til 2040

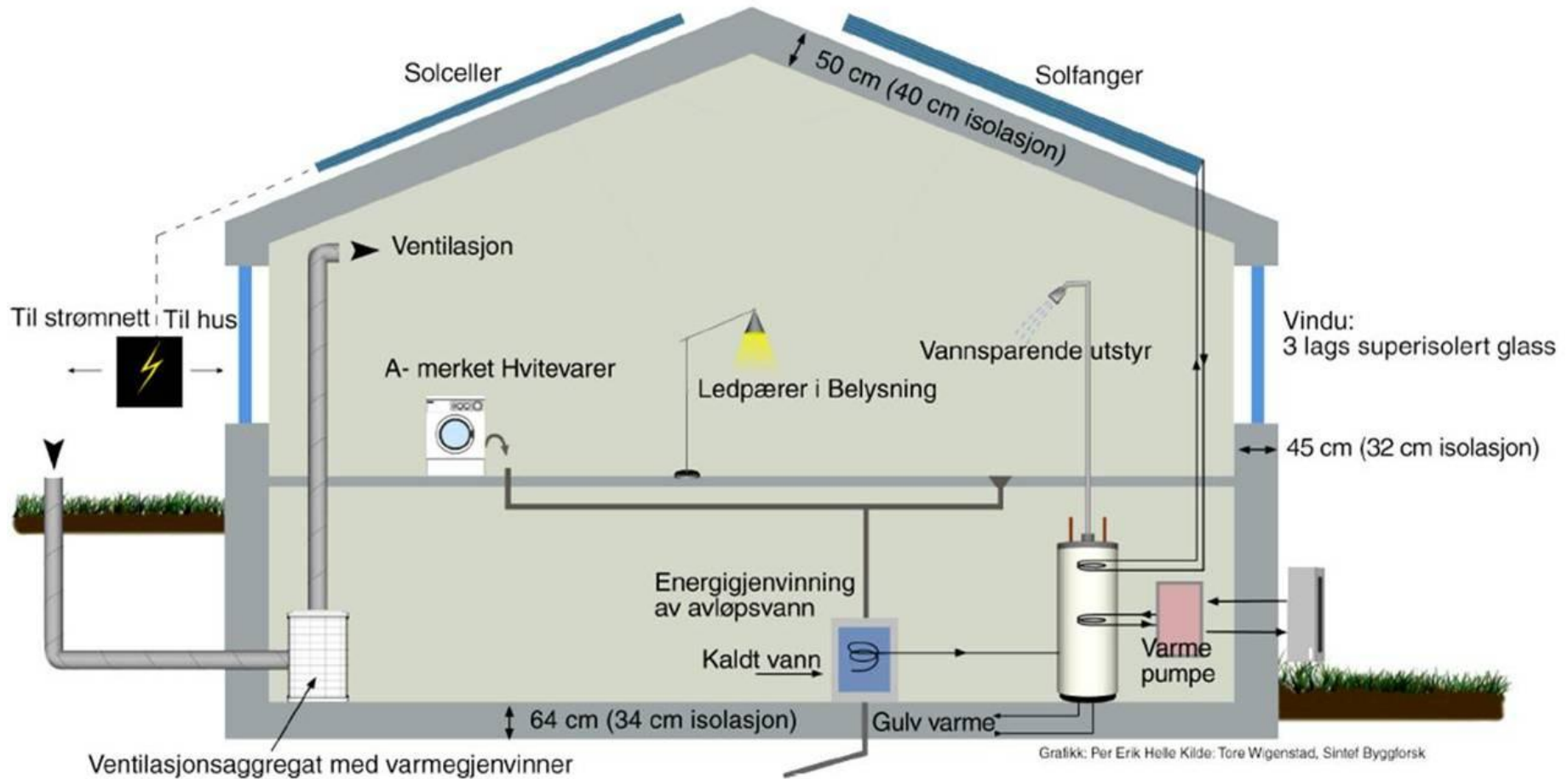
Kilde: Lavenergiutvalget 2009

Energisparing i bygg frem til 2020

Kilde: SINTEF, BNL og Lavenergiprogrammet 2009

Smarte bygg

Samferdsel

- Intensiverer arbeidet mot veiprosjekter
- Samarbeider med lokallag i Oppland og Hedmark mot E6
- Produsert rapporten: Motorveier på villspor
- Viser hvordan trafikken øker ved nye veiutbygginger
- TØI med ny rapport som viser det samme
- Arbeid for rushtidsavgift

Hva med lokalt?

- Klimakommuner!
- Hva ønsker vi?
- Hva ønsker dere?
- Samarbeid nasjonalt-lokalt!

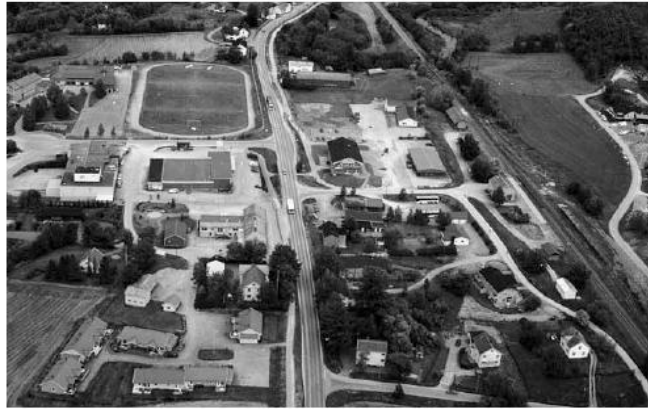

Klimakommuner - nettverket

- Liste over lokallag/personer som arbeider med klima- og energisaker
- E-postnettverk:
klimakommuner@naturvern.no
- Seminar
- Håndbok med tips
- Nettside:
<http://www.naturvern.no/klimakommuner>

KLIMAKUTT I KOMMUNEN

HÅNDBOK FOR LOKALT KLIMAARBEID

Norges
Naturvernforbund

Norges Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

SØK

Velg fylkeslag

Aktuelt og nyheter Kontakt oss Om Naturvernforbundet Støtt arbeidet International projects Nettbutikk

HJEM **NATURVERN** **ENERGI** **KLIMA** **SAMFERDSEL** **FORURENSING** **MILJØVENNLIG HVERDAG**

Klimakutt i kommunen

Kommunene spiller en helt sentral rolle i å kutte utslippene av klimagasser. Mulighetene for tiltak er mange, men ingen kommuner gjør nok. Naturvernforbundet tar tak i klimaløsningene lokalt. Arbeidet opp mot kommunen er derfor viktig.

- ### Klimakutt i kommunene
- Mange initiativ
 - Forbruk
 - Avfall
 - Transport
 - Energi

Utslippskutt på 1-2-3

1. Sjekk status for din kommune
www.miljostatus.no,
www.ssb.no/klima
2. Møt politikere
Tett dialog med politikere i kommunestyret er viktig.
3. Gå ut i media
Gjennom media når man mange og man vil legge økt press på politikerne i miljøsakene.

[Les mer](#)

21.09.2009:

Hva skal klima- og energiplaner inneholde?

Alle kommuner skal ha en klima- og energiplan. Regjeringen har nå lagt frem en retningslinje for hva slike planer skal inneholde.

» [Les mer](#)

Håndbok for lokalt klimaarbeid

Naturvernforbundet har utviklet en håndbok for lokalt klimaarbeid. Last denne ned her.

» [Les mer](#)

LOKALLAGSNETTVERK

artsvern avfall avfallshåndtering bioenergi biologisk mangfold civil society co2 energisparing i bygg **energisparing/effektivisering** fornybar energi fossil energi **global oppvarming** klimagass kraftlinjer kull luftforurensing miljøgifter **miljøvennlig hverdag** nasjonalpark olje områdevern rødliste skog svartliste truede arter vannforurensing vassdrag

**Norges
Naturvernforbund**
Friends of the Earth Norway

Sammen er vi dynamitt!

Vi har ikke alle svarene.

Vi ønsker diskusjon og tilbakemeldinger fra dere.

www.naturvern.no/klimakommuner